

um doctum verleende hem toegang tot universitaire examens en hij zette zijn studie voort, als tevoren in de avonduren.

In de periode 1955-1961 deed hij met goed gevolg zijn kandidaats- en doctoraal examen Pedagogie. Grandia zette de kroon op zijn wetenschappelijke studie door op 25 september 1968 aan de Rijksuniversiteit te Utrecht te promoveren tot Doctor in de Sociale Wetenschappen. Zijn proefschrift ging over handicaps bij de volwassenwording van jonge ongeschoolde arbeiders; de maatschappelijke achterhoede dus waarin hij zelf zijn carrière was begonnen¹). Met gepast vertrouwen in eigen capaciteiten, doelgericht, standvastig en onvermoeibaar, in voor- en tegenspoed bij voortduring gesteund en gestimuleerd door zijn echtgenote, de lerares An Buijs, haalde Jan Grandia aldus de in zijn jeugd ontstane achterstand in scholing en kennis in. De studieresultaten openden voor hem de mogelijkheid om naast zijn werk en studie als volledig bevoegd docent parttime-functies te vervullen aan de Nutsacademie, de Kweekschool voor onderwijzers(essen) en het Nederlands Genootschap tot Opleiding van leerkrachten bij het Nijverheids- onderwijs. Maar zijn ideaal was en bleef zijn verworven kennis en inzicht aan te wenden voor de verbetering van de kansen van kinderen uit de maatschappelijke achterhoede.

Als ambtenaar ter secretarie was hij tot 1950 belast met het herstel en de vernieuwing van het jeugd- en jongerenwerk door stimulering en subsidiëring van gemeentewege. In die tijd ook schreef hij voor de wethouder van onderwijs, A.J. van der Vlerk, een nota over de wenselijke vernieuwing en uitbreiding van het nijverheids- onderwijs, waarop de wethouder jarenlang zijn beleid te dien aanzien baseerde. Vervolgens nam hij in 1950 met instemming van de wethouder het initiatief tot een onderzoek in Rotterdamse bedrijven om een beeld te krijgen van jeugdige ongeschoolde werknemers van veertien tot twintig jaar. Dat onderzoek bevestigde dat het sociaal milieu waarin kinderen worden geboren en opgroeien in hoge mate mede hun maatschappij- en beroepsbeeld en hun stijl van leven bepaalt. De resultaten van het onderzoek leidden in 1953 tot de oprichting van de gemeentelijke school voor werkende jongeren, waar deze jongeren een dag per week onderricht kregen in eenvoudige handenarbeid, sport en sociale vaardigheden. Deze school ontwikkelde zich voorspoedig en verwierf zich een waardevolle plaats in het onderwijsbestel van de stad.

Maar daarmee was de oorzaak van de problematiek toch niet aangepakt. En dat zette Jan Grandia aan tot een uitgebreide litera-